

ANNELEERDEN KIZLARINA NASİHATLER

Bir annenin en iyi çeyizi kızına verdiği edeptir.

Ahmet TÜRKAN
MBA
Ağustos – 2021

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

ÖNSÖZ

ÖRNEK BİR KAYINPEDER OLARAK PEYGAMBER EFENDİMİZ

ALLAH RESULÜ (S.A.V.)'NÜN ÖKSÜZ KIZI HZ. FATİMA'YA NASİHATLERİ

MEHİR KONUSU

ANNELERDEN KIZLARINA NASİHA ÖRNEKLERİ

SONUÇ

GİRİŞ

Anasına bak kızını al, kenarına bak bezinin al derler atalar. Ailede kızlar annelerini, oğullar babalarını taklit ederler. Çünkü bu fıtratları gereğidir. Kız çocukları daha oyun oynamaya başladıklarında bebekler ile oynama eğilimdedirler. Kız bebek oyuncakları da kız bebekler ya da kız kıyafetti ile süslenmiş bebek örnekleridir. Fıtratları gereği annelik duyguları ile bezeli olup oyunlarında bu öğeler ağırlıktadır. Erkek çocukları gibi sert oyunlardan hoşlanmazlar. Giyim ve kuşamlarında annelerine ya da var ise ablalarına özenirler. Konuşma tavırlarında anne ve ablalarını var ise ailede diğer kadın ya da kızları örnek alırlar.

Zamanımızda bu işler biraz karışık. Erkek giyimine özenen kızlar, kız giyimine özenen erkekleri görmek için uzaklara gitmeye gerek yok. Özellikle bebe ve genç kuşak giyimi üreten ya da satan mağazaların unisex (kız - erkek giyebilir) olarak üretilen ve satılan pek çok ürün vitrinleri süslemektedir.

Ardında yatan tehlikeler göz ardı edilmekte insanlarımız renklerine ve tarzlarına aldanarak oğullarını kızlar gibi, kızlarını erkekler gibi giyindirmekten herhangi bir çekince duymamaktadırlar. Gelineen noktada sokakta yürürken gördüğünüz bazen kız mı erkek mi ayırt etmekte zorlandığınız bireyler çarşıda pazarda karşınıza çıkar. Bir de buna cinsel kimlik eğilimi adı altında hain saldırıları da eklerseniz sapkın tavır ve yaklaşımlarla karşı karşıya kalmak işten değildir.

Bugün başımızdan ciddi çatışmalar sonucu atabildiğimiz İstanbul Sözleşmesi ve benzeri kurum ve kavramlar başımıza dert açmaktan geri durmazlar. Aile ve sosyal yapımızı yerle bir etmekten çekinmeyen LGBT tarzı sapkın yaklaşımlar içimizde gelişir ve kendine yer bulur. Yaptıkları şeneatleri onur yürüyüşü adı altında kabule zorlamaktan çekinmezler. Bu çalışmamız geleceğimiz olan evlatlarımızı Kur'an ve sünnet ışığı altında, evlatları üzerine titreyen duyarlı annelerin nasihatlerine ayırdık.

Anneler kızlarını anarken:

Elimi tutan en güzel el

Bana bakan en güzel gözsün

Yanağımda imzandır öpücüklerin

Sen en güzel fotoğrafım

Sen en güzel kitabım

Sen en güzel iki hecem Sevgim, neşeme, gülüm KIZIM... derler...

Öyle ise bu kadar değer verdiğimiz kız çocuklarımızı en güzel şekilde Kur'an ahlakı ve Nebevi terbiye ile bezeyip süsleyelim. Geleceğimiz aydın, gönlümüz huzurlu olsun...

ÖZET

Allah'ın Resulü (s.a.v) kızı Hz. Fatıma(r.anha)'yı evlendirdiğinde çok sevdiği eşi Hz. Hatice(r.anha) vefat etmiş, O kızına hem analık hem de babalık etmek zorunda kalmıştı. Duyarlı bir baba olarak anne yüreğinin sıcaklığı ile kızına nasihatler etmiş ve geleceğin mutlu yuvasının temellerinin nasihatleri ve anne şefkatine sahip öz duru baba hüviyeti ile yapmıştı. Hz Aişe(r.anha) ise keskin zekası, Resullullah (a.s.v.)'a olan müthiş sevgisi ile Resullullah(s.a.v)'tan öğrendiği hadisi şerifleri sahabe hanım ve kızlarına aktarmış, onların asil evlatlar yetiştirmelerine vesile olmuştu.

Evlenirken her anne baba kızına elbetteki nasihatte bulunur ve bulunmalıdır. Ancak kızına vereceği öğütler yıkıcı değil yapıcı olmalıdır. Bir evliliğin sağlam ve huzurlu olması için evlenecek kıza gideceği aileye ve eşine saygılı ve hürmetkar olması tavsiye edilmeli. En önemli konu Kur'ân ahlakı ile ahlaklanmalı ve gelecek kuşaklara bu öğretiler temelinde nasihatlerde bulunmalıyız.

Mü'min erkeklere söyle, bakışlarını indirsınlar (haramdan sakınsınlar) ırzlarını korusunlar. Bu onlar için daha temizdir. Muhakkak ki Allah, yaptıkları şeylerden haberdardır. (Nur:30)

Ve

Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini (harama bakmaktan) korusunlar; namus ve iffetlerini esirgesinler. Görünen kısımları müstesna olmak üzere, zinetlerini teşhir etmesinler. Baş örtülerini, yakalarının üzerine (kadar) örtsünler. (Nur:31) buyuruyor Rabbimiz.

Bu çalışmamızda Peygamber Efendimiz(s.a.v)'in nasıl bir kayınpeder olduğunu kızının mutlu olması için nasıl nasihatler verdiğini, kızına ne kadar değer verdiğini ve duyalı annelerin kızlarına evlilik öncesinde nasıl nasihatler verip geleceğe hazırladığını aktarmaya çalıştık. Bu konuda İslam alimlerinin yazılarını bizlere bıraktıkları kültür hazinelerinden istifade ile sadra şifa sözlerini derlemeye çalıştık.

ÖRNEK BİR KAYINPEDER VE BABA OLARAK PEYGAMBER EFENDİMİZ

Evlilik kurumu, eşlerin birbirlerine saygı ve sevgi sunması sonucu oluşur ve ayakta kalır. Evlilikte esas olan müsamaha ve hoş görüdür.

Her şeye rağmen, birbirlerine karşılıklı anlayış gösteren eşler arasında bile zaman zaman anlaşmazlıklar olabilir. Bu fitrat gereğidir. En mutlu, en huzurlu yuvalarda dahi kısmen anlaşmazlıklar yaşanmıştır. Önemli olan, eşler tarafından bu anlaşmazlıkların, birbirlerine ifade edilmesidir. Evliliklerde ortaya çıkabilecek sıkıntılarda, kayınpederlerin rolü ne olabilir, nasıl olmalıdır, kayınpederler nasıl bir yaklaşım sergilemelidirler? Bütün bu soruların cevaplarını hayat ışığımız Peygamber efendimizden öğrenebiliriz.

İşte örnek bir kayınpeder olarak Peygamberimiz:

Allah Resulünün; "Cennet kadınlarındandır, dünya kadınlarının en faziletlielerindendir" dediği, mübarek kızı, Hz. Fatıma annemiz ve damadı Hz. Ali'nin evliliklerinde dahi zaman zaman anlaşmazlıklar yaşanmıştır. Karşılaştıkları sıkıntılarda Efendimiz, onların hakemi olmuş, sıkıntıları çözmede kendilerine yardım etmiştir. Hz. Ali açısından aynı zamanda bir kayınpeder hükmünde olan Peygamber efendimiz, ümmete ideal bir kayınpeder nasıl olur, bilgisini de örnekliğini de öğretmiştir. Selam ona olsun!

Kızı istenen bir baba olarak son Peygamber

Peygamber Efendimiz (sav), biricik kızının eşi, damadı Hz. Ali'ye, evlenme giderleri, mehir ve düğün harcamaları hususunda son derece anlayışlı davranmıştır. Hz. Ali'ye, gerçekleştirmekte zorlanacağı hiçbir şart koşmamış, kızının yuvasının kurulmasında mütevazı bir anlayış sergilemiştir. Sadece bir ailenin asgari ihtiyaçları göz önüne alınmıştır.

Hiç şüphesiz, Efendimiz (sav)'ın, biricik kızının evliliğinde gösterdiği bu yaklaşım, ümmetin bütün ailelerine, evlenecek gençlere maddi ve manevi anlamda destek olmaları ve orta bir yol izlemeleri gerektiğini gösterir. Bugün kızlarını isteyenlere vermek için kafalarında kıstaslar oluşturan aileler, daha çok maddi zenginliği önceliyorlar. Hz. Fatıma annemizin çeyizine dikkat etmekte fayda vardır. Hz. Ali, Resulullah'ın kızı Hz. Fatıma'ya çeyiz olarak aldığı eşyalar sadece şunlardan oluşuyordu: Biraz kadife kumaş, bir su kabı, bir yastık ve ocak. Sadece bu kadar... Buna ilaveten, Hz. Ali'nin verdiği mehirlerle bir sedir, bir yün yatak, bir hurma lifi minderi, bir kilim ve bir kat da elbise alındı. [Sünen]

İyice anlamak gerekir ki, Peygamberimizin bu örneğinde, maddi imkânsızlıklar ya da maddi imkânların abartılmasından ötürü hayır umulan yuvaların, aileler tarafından engellenmesi hiç de doğru değildir.

"Allah senden kusur ve kiri atmış, seni temiz ve masum kılmıştır"

Resulullah, düğün gecesi Hz. Ali'nin kapısına gidip kapıyı çaldı. Ümmü Eymen kapıyı açınca, Efendimiz: "Kardeşim burada mı?" diye sordu. Ümmü Eymen; "Nasıl olur, Ali'yi hem kardeş olarak çağırıyorsunuz hem de kızınızı onunla evlendiriyorsunuz?" dedi. Efendimiz, 'söylediğim gibi' dedi ve ardından da; "Esmâ binti Umeys de burada mı?" diye sordu. 'Evet' denilince, 'Siz Peygamber kızına olan saygınız için mi buradasınız?' buyurdu. Yine 'Evet' cevabını alınca; 'Çok iyi' dedi ve hayır duada bulundu.

Rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber, kızı Fatıma ve damadı Ali için şöyle duada bulunmuştur: "Allah'ım, bu ikisini herkesten daha çok seviyorum. Rabbim sen de onları sev, evlatlarını ve nesillerini mübarek ve kutlu kıl. Kendi katından onlar için bir koruyucu tayin et. Bu ikisini ve evlatlarını şeytanın şerrinden senin korumana bırakıyorum." Ardından Hz. Fatıma için dua etmiş ve övücü güzel sözlerle onun gönlünü almıştır. Gönüller sultanı Peygamberimiz, Hz. Fatıma'ya; "Kızım Allah senden kusur ve kiri atmış, seni temiz ve masum kılmıştır." diye buyurmuştur.

İlk gecesinde kızına nasihat eden baba

Efendimiz (sav), kızının yeni bir hayata başladığı ilk gecesinde, kızına yaptığı dualar ve onu övücü sözlerle bu yeni hayatına huzurlu giriş yapması için Hz. Fatıma'ya moral vermiştir. Eskiden toplumumuzda yeni evlenen kızlara anneleri tarafından, ilk gecelerinde nasihat verilir hayır dualar edilirdi. Bugün yavaş yavaş zayıflamış olan bu geleneğin tekrar kuvvetlendirilerek devam ettirilmesi gerekmektedir. Aileler, yeni evlilik bağı kurmuş olan çiftlere, yuvalarını mutlu ve sağlam temeller üzerine kurmaları için manevi destek sağlamalıdır. Onları söz ve tavırlarla iki cihanda beraber olacakları bir evliliğe hazırlamak, acı ve tatlı günlerin olabileceğini, buna sebat edilmesi gerektiğini hatırlatmak gerekir. Toplum olarak, evlenen ve evlenecek olan bütün çiftlere, hayır, saadet, bereket ve feyz dualarını hiç eksik etmemiz gerekir.

Hz. Fatıma'nın çektiği sıkıntılara karşı Peygamberimizin yaklaşımı

Peygamberimizin damadı Hz. Ali, bir aile reisi olarak geliri sadece ordu hizmetlerindendi. Ancak bu gelirler de Arap yarımadasından kalan seferlerden elde edildiğinden çoğu zaman zayıf bir işçinin ücretini bile bulmuyordu. [Kızını vermek için, zengin eş adayı arayan anne-babalara buradan almaları gereken bir hisse düşüyor]

Hz. Ali, Hz. Fatıma'ya ev işlerinde yardımcı oluyordu ancak yine de Hz. Fatıma, bu ağır ev işlerinden dolayı çok yoruluyordu. İşleri paylaşmak için, babasından kendisine bir yardımcı istemişti. Hz. Aişe validemiz bu konuyu şöyle rivayet ediyor: "Ali ve Fatıma, birlikte Allah Resulünün huzuruna çıkmışlardı. Ali şöyle dedi; 'Ey Allah'ın Resulü, su çekmekten omuzlarım, göğsüm ağrıdı' Hz. Fatıma'da şöyle dedi; 'Benim de buğday öğütmekten ellerimin içi kabardı. Ey Allah'ın Resulü lütfetseniz de alınan esirlerden bir tane esir verseniz, kendisi bize yardımcı olsa"

Resulullah, ikisinin de isteğini dinledikten sonra şöyle buyurdu: "Vallahi öyle bir şey yapmam. Suffa ehli açlıktan kıvrılır ve onlara yedirecek bir şey bulamazken sizin bu isteğinizi karşılayamam. Esirleri serbest bırakıp alınacak fidyelerle Suffa ehlini doyuracağım. Size o istediğinizden daha hayırlı bir şey söyleyeyim mi? Cebrail tarafından öğretilen bir duayı öğreteceğim size; Her namazın ardından on kere 'Sübhane Allah', on kere 'Elhamdülillah', on kere 'Allah-u Ekber' deyin. Ayrıca bunları yatağınıza girdiğinizde de otuz üç kere tekrarlayın." [Müslim]

Allah'ın Resulü, bu yaklaşımıyla bütün ümmetine, huzurlu bir ailenin kanaat, sabır, dayanışma, karşılıklı anlayış ve zorluklara karşı sebat göstermek ile mümkün olacağını öğretmiştir.

Resulullah, bir aile büyüğü ve bir kayınpeder olarak kızına ve damadına, zor günlerinde hakkı ve sabrı tavsiye etmiş, bu zorluklara karşı zikrin, ibadet ve duanın rahatlatıcı ve huzur verici havasına sığınmalarını öğütlemiştir. İçinde yaşadığımız çağdaki anne babalar, yoksulluğun

karşısına fırsat paketleri koymak yerine çocuklarına hakkı ve sabrı tavsiye etmeli ve fakirliğin pençesinde, zikre ve duaya sarılmayı salık vermelidirler.

Tartışmalarında eşlerin arasını buluyordu

Yukarıda belirttiğimiz gibi her evlilikte olduğu gibi, Hz. Ali ve Hz. Fatıma arasında da ufak tefek anlaşmazlıklar ortaya çıkıyordu. Bu anlaşmazlıklar ya büyümeden kapanıyordu ya da Allah Resulüne intikal ettiriliyordu. Hz. Peygamber, kendisine intikal eden durumlarda, eşleri dinliyor, sözlerini kesmeden sözlerini bitirmelerini sağlıyor ve sonunda da sorunlarını çözüp, aralarını düzelterip, evlerine gönderiyordu.

Bir gün Hz. Fatıma, kocasının sert davranmasından ve zorluk çıkarmasından dolayı; ‘Seni Peygamber’e şikâyet edeceğim.’ deyip evden çıkınca, Hz. Ali de Fatıma’nın peşinden gitti. İkisi birlikte Hz. Peygamber’in huzuruna vardılar. Hz. Fatıma, kocasından şikâyetçi olduğunu babasına söyledi. Hz. Peygamber, Hz. Fatıma’yı hoşnut etmeye çalıştı ve Hz. Ali’ye de ona daha yumuşak ve dostça davranmasını tavsiye etti. Hz. Ali, eve dönerken eşine; ‘Allah’a yemin ederim bundan sonra sana istemediğin bir şeyi yapmayacağım.’ demiştir. Hz. Peygamber, Hz. Ali’nin hatasını anlamasını sağlayarak genç çiftin arasını düzeltmiştir.

Kızı ile damadının arasını bulup, dargınlıklarını gideriyordu

Sehl bin Sad, şöyle rivayet etmiştir: Resulullah, kızı Fatıma’nın evine geldi. Hz. Ali’yi evde bulamadı. Bunun üzerine Fatıma’ya; ‘Amcamın oğlu nerede?’ diye sordu. Hz. Fatıma, ‘Aramızda bir şey oldu da darıldık. Bundan dolayı dışarı çıktı ve gündüz uykusunu benim yanımda uyumadı.’ dedi. Resulullah birine; ‘Bak, nerede?’ dedi. O adamda gidip geldi ve ‘Ya Resulullah, o mescitte uyuyor.’ dedi. Resulullah gitti, baktı ki Ali yan tarafında yatmış, ridası bir yandan sıyrılmış, vücudu toprağa bulanmış haldeydi. Resulullah; ‘Ey Eba Turab, kalk!’ diye toprağı Ali’nin bedeninden silmeye başladı. [Buhari]

Birlikte Hz. Ali’nin evine gittiler. Sahabeler, Hz. Peygamber’in birkaç saat sonra neşeli olarak evden çıktığını gördüler. Sahabeden birisi sebebini sorunca; ‘Nasıl sevinçli olmayayım, en aziz olanlarımı barıştırdım.’ buyurdu.

Bu olayda Hz. Peygamber’in Hz. Ali ile Hz. Fatıma’nın arasını düzelttikten sonra kendisine iki cihanın en güzel nimetleri verilircesine sevinmesi evli çiftlerin arasını bulmanın hem manevi yönüne hem de psikolojik faydasına işaret etmektedir. Aile büyüklerine düşen görev, çiftler arasında sevgi ve saygı bağına geliştirmektir.¹

Peygamberimizin, kızı Fatıma' ya nasihatlatları

Her konuda bizlere örnek olan yüce Peygamberimiz bu konuda da bize örnek olmuş ve önderlik etmiştir. Biricik kızı Hz. Fatıma evleneceği zaman Peygamberimiz (s.a.v.). Bir baba olarak ona şöyle öğütte bulunmuştur:

Peygamber (s.a.v.) Efendimiz, muhterem kerîmeleri Hz. Fâtıma-i Zehrâ (r.anhâ)’ya gelin olurken şu nasîhatta bulunmuşlardır: "Kızım kendini temiz tut! (Devamlı) Rabbini zikret! Efendin sana baktığı zaman Sen’den memnun olsun, büyük bir ferahlık duysun! Gözlerini sürme! Sürme, kadınların ziynetidir. Kızım! Kocan sana baktığı zaman gözlerini ondan ayırma; Sen de mukâbele et! Böyle yaparsan sevgin fazla olur. O başka tarafa bakarken, Sen

¹ <https://www.milligazete.com.tr/haber/1200018/ornek-bir-kayinpeder-olarak-peygamber-efendimiz>

onun yüzüne bak! Bunun büyük mükâfâtı vardır.. Güzel bakışlarınla, güler yüzle onu takip edip memnun etmene bir ay nâfile orucu sevâbı yazılır.

Kocanın yanında sessiz ve ilgisiz durma! Onun hoşlandığı şekilde güzelce söyle ki, sana muhabbet etsin.. Kocanın hatâlarını başkalarına söyleme! Eğer söylersen, Allah Teâlâ sana gazab eder.. Sonra melekler, peygamberler ve nihâyet kocan sana gücenir..."

İslamın önde gelen büyüklerinin Kızlarına Nasihatleri

Ashâb-ı Kirâm'dan Hâris (r.a.)'ın kızı Esmâ (r.anha), gelin olup giderken annesi ona şu nasîhati yapmıştı:

"**Kızım**, evimizden çıkıp başka bir eve, ülfet etmediğin bir kimseye gidiyorsun.. Sen kocana yer ol ki, o sana gök olsun! Sen ona hizmetçi ol ki, o sana köle olsun! Kocana yumuşak davran! Öfkeli hallerinde sessizce yanından kayboluver.. Öfkesi geçinceye kadar ona görünme.. Ağzını ve kulağını muhâfaza et.. Kocan sana fenâ söylerse, söylediklerini duyma; sakın mukâbelede bulunma! Ona karşı gelme! Dâimâ senden güzel söz işitsin, güler yüz görsün.. Bu suretle sana iyi nazarla baksın.."

Arap kabilelerinin reislerinden *Avf b. Milham*'ın *Ümm-i Unâs* adında bir kızı vardı.

Bu kızını Arap meliklerinden Kinde emiri Hâris b. Amir ile evlendirmeye karar verdi. Kızın annesi Ümâme, gelin olacağı gün kızını karşısına oturtup asırlardır kıymetini ve tazeliğini muhâfaza eden şu târihî nasihatlarını yapmıştı:

"Bak yavrum! Sana bazı şeyler anlatacağım. Onları belleyip îcâb ettiği şekilde hareket et ki, kocanla güzel geçinip aranız bozulmasın:

1. **Hâline râzı ol!** Yâni kocan, yenilecek ve giyileceğe dâir ne alır getirirse kabul et! Zîrâ kalb rahatlığının ilk yolu kanâattir.

2. **Kocanla olan** sohbetlerinde, onun sözlerine itâat ederek konuş! İtiraz ve isyan ederek hürmet ve itâatte kusûr etme!. Böyle karşılıklı anlaşma ve itâat ile yapılan sohbetlerden Allah Teâlâ râzı olur..

3. **Efendinin göreceği yerlere** dikkat ve ehemmiyet göster! Sakın onun gözüne çirkin birşey çarpmasın!.

4. **Kokusu** olabilecek yerleri kolla, hassasiyet göster.. Daima güzel kokulu durmasını temin et.. Burnuna kötü koku gitmesin! Şunu unutma ki, güzellik ve temizlik getiren şeylerin en iyisi ve âlâsı sudur.

5. **Yemek saatini iyi tesbit et..** İsteddiği anda hemen hazır bulundur..

6. **Uyuyacağı vakti geciktirme..** Adeti ne zamansa, o zamanda yemeğini ve yatağını hazırla! Zîrâ açlık, insanı huysuzlandırdığı gibi, uykusuzluk da öfkelenendir, geçiminin bozulmasına sebep olur.

7. **Mal ve eşyasını** muhâfaza etmekte titizlik göster.. Çünkü malı muhâfaza etmek, iş bilmekten doğar.

8. **Akrabâ ve yakınlarına** hizmette kusur etme! Kocanın hısım-akrabâsına hürmet etmek de iyi idâre ve tedbirli olmaktan ileri gelir.

9. **Efendinin**, haberdar olduğun sırlarını sakın kimseye duyurma.. Eğer duyuracak olursan, itimâdını kaybeder, sen de ondan emin olamazsın...

10. **Kocanın dîne** aykırı olmayan isteklerini yerine getir.. Zıddını söyleme ve karşı gelme! Eğer karşı gelip isyan edersen, kendine kinlendirip düşman edersin.. O, kederli olduğu zaman sen neşeli olmaktan; neşeli olduğu vakit de sen hüznü görünmekten çekin! Zîrâ onun üzüntülü zamanında senin neşeli görünmen, neşeli zamanında da kederli bulunman onu sevmemenin, hislerine ve dertlerine ortak olmamanın delilidir. Bu hal ise, sizi birbirinizden ayırmaya kadar götüren soğuk bir davranıştır.

Şunu iyi bil ki, bu nasihatlarımı yerine getirip gereği gibi hareket edebilmen için; isteklerine, eşinin isteklerini tercih etmen gerekmektedir. Onun isteklerini nefsinin isteklerine tercih edebilirsen, bu söylediklerimi kolayca yapabilirsin..." (237) Büyüklerimizin tecrübe mahsûlü olarak kızlarına yaptıkları bu nasihatlar; ağız tadıyla geçinmek, evini ve çocuklarını güzelce idâre etmek ve onları mutlu kılmak isteyen hanım kızlarımızın kulaklarına küpe olmalıdır.²

Abdullah bin Cafer hazretlerinin kızına öğüdü şöyle olmuştu:

"Kıskançlıktan sakın, çünkü boşanmanın anahtarı kıskançlıktır. Kocanı azarlayıp terslemekten sakın, çünkü bu, nefret uyandırır. Gözüne sürme çekmeyi ihmal etme; çünkü kadının en güzel süsü sürmedir. En temiz şey de sudur; su kullanarak temizliğini yerine getir."

Tabii buradaki kıskançlıktan maksat, lüzumsuz ve kocayı rahatsız eden kıskançlıktır.

Esmâ binti Haris de gelin giden kızına şu ana nasihatını etmişti:

"Sen, içinde büyüdüğün yuvadan çıktın; yatmadığın bir döşeğe ve alışmadığın bir dosta gidiyorsun. Sen ona yer ol ki, o da sana gök olsun. Sen ona çadır ol ki, o da sana direk olsun. Sen ona hizmetçi ol ki, o da sana kul olsun. Ona çok sokulma, sonra senden bıkar. Ondan çok uzaklaşma, sonra seni unuttur. Kendi sana yaklaşırsa, sen de ona yaklaş. O senden uzaklaşırsa sen de ondan uzaklaş. Burnunu, kulağını, gözünü kolla; senden kötü bir koku almasın, kötü bir sözünü işitmesin, kötü bir şeyini görmesin."³

---

² <https://www.islamisohbet.gen.tr/konular/peygamberimizin-s-a-v-kizi-fatima-ya-nasihatleri.26175/>

³ <https://www.fetvalar.com/sorularla-cevabi-2842.html>

MEHİR KONUSU

Erkeğin evlenirken eşine verdiği veya vermeyi taahhüt ettiği para veya başka bir mala mehir denir. Kur'an-ı Kerim'de, evlenen erkeğin kadına mehir vermek zorunda olduğu ve bunu zorla geri almasının caiz olmadığı konusunda ayetler bulunmaktadır (Bakara, 2/237; Nisâ, 4/4, 20, 24, 25; Mâide, 5/5). Hanefîlere göre mehir, nikâhın sonuçlarından biridir. Bu nedenle nikâh esnasında belirlenmemiş olsa, hatta nikâh esnasında verilmeyeceği şart koşulsa bile evlenen kadın mehre hak kazanır.

Mehir nikâh anında belirlenip belirlenmemesine göre ikiye ayrılır. Mehrin miktarı nikâh anında belirlenmişse buna mehr-i müsemmâ denir. Nikâh esnasında mehrin miktarının belirlenmemesi veya belirlenen mehrin bir sebeple geçersiz sayılması halinde, evlenen kadın mehr-i misil hak eder. Bu durumda mehrin miktarı akrabaları arasında her bakımdan kendi konumuna denk olan kadınların aldığı mehrin miktarıdır.

Mehir, ödenme zamanına göre, mehr-i muaccel ve mehr-i müeccel olmak üzere ikiye ayrılır: Mehr-i muaccel, peşin olarak ödenen mehirdir. Kadın mehr-i muacceli almadan kocanın evine gitmeme hakkına sahiptir. Mehr-i müeccel ise ödenmesi sonraya bırakılan mehirdir. Bu mehrin ödenmesi için herhangi bir zaman belirlenmişse, bu tarih geldiğinde belirlenen mehrin kadına ödenmesi gerekir. Şayet bir vakit belirlenmemişse, nikâhın sona ermesiyle mehir muacceliyet kazanır ve ödenmesi gerekir. Başka bir deyişle, boşanma halinde kocanın bu mehri ödemesi gerekir; ölüm halinde de, bırakmış olduğu mirastan ödenir.

Mehir olarak maddi veya mali değeri olan her türlü menfaat tespit edilebilir. Mehrin en az miktarı Hanefîlere göre 10 dirhem (o dönemlerde yaklaşık iki koyun bedeli), Mâlikîlere göre ise 3 dirhem gümüşdür.

Şâfiî ve Hanbelî hukukçulara göre ise mehrin alt veya üst sınırı yoktur. Mehrin üst sınırının olmadığı konusunda Hanefî ve Mâlikîler de diğer iki mezhep gibi düşünmektedir. Hz. Ömer kendi halifeliği döneminde evlilikleri kolaylaştırmak için mehre üst sınır getirmek istemiş, fakat bir kadının "...Onlara kantarla vermiş olsanız da hiçbir şeyi geri almayın..." (Nisâ, 4/20) âyetini delil getirmesi karşısında bu düşüncesinden vazgeçmiştir.

Mehir, kadını hem evliliğe ısıdırmak hem de ona belli bir malî güç kazandırmak maksadı ile öngörülmüştür.⁴

---

⁴ <https://kurul.diyaret.gov.tr/Cevap-Ara/808/mehir-ne-demektir->

SALİHA BİR ANNENİN KIZINA NASİHATLERİ

Evlâtlar, anne-babaların kendilerinden sonra devam eden parçalarıdır. Bu yüzden anne-babalar, onların hayatları boyunca mutlu ve huzurlu olmalarını arzu ederler. Yine onların rahatı ve huzuru için gecesini gündüzüne katar; kendi yemez, evlâdına yedirir; kendi giymez, evlâdını en güzel şekilde giydirmeye çalışır. Yavruları hastalandığında başında bekler, şefkat ve merhamet kanatlarıyla onun etrafında âdeta pervâne olurlar. İşte bu evlâtlar, büyüüp evlenecek yaşa geldikleri zaman anne-babalar, onların saâdetinin ömür boyu sürmesi ümidiyle, yaşadıkları tecrübelerden de hareketle birtakım nasihatlerde bulunurlar. Aldıkları terbiye ve sahip oldukları edep, görgü ve ahlâkî seviyeye göre kendilerince en güzel yolu göstermeye çalışır.

Fakat ne yazık ki günümüzde mânevî hassâsiyetleri zayıflayan birçok anne-baba, evlenecek evlâtlarına evvelâ sevgi, saygı, sabır-sebat ve fedâkârlık fazîletlerini tavsiye etmek yerine; “Aman kendini ezdirme, sana bir şey söylerlerse sakın ha altta kalma, sen de iki mislini söyle, düğününün en lüks yerde olmasını ısrarla diret, sana bu yakışır!..” gibi telkinlerde bulunarak onların istikbaldeki mutlu günlerine zehir saçabilmektedirler.

Daha yolun başında gönülleri menfî şartlanmalarla dolduran bu nevî telkinler, âile müessesesinin hayat bulması yerine, bilâkis târumâr olmasına sebebiyet verebilmektedir. Günümüzde artan geçimsizlik, hırçınlık, rûhî bunalımlar ve boşanmaların bir sebebini de bu ve benzeri telkinlerin şuuraltında bıraktığı izlerde aramak gerekir.

Hâlbuki İslâmî örfümüzde bu nasihatlerin özü, hayat ve saâdet bahşedicidir. Önce kendini değil, hayat arkadaşını düşündüren; hodgâmlığı değil, diğergâmlığı tavsiye eden ve gönülleri muhabbetle kaynaştıran bir muhtevâdadır. Meselâ; sâlih babalar ve sâliha anneler gelin olacak kızlarına:

“Kızım, evimizden beyaz gelinlikle çıktığın gibi kocanın evinden de beyaz kefenle çıkasın...” şeklinde sadâkat ve fedâkârlık telkin edip gideceği âileye karşı gönlünü ısıdırırlar. Ayrıca hayatın acı sürprizleriyle karşılaştığında da sabretmesini tavsiye ederek:

“Kızım ağzından kan gelse, kızılıcık şurubu içtim, diyesin...” gibi telkinlerde bulunurlar.

Nasıl ki yavru kuşlar palazlanıp irileşince doğdukları yuva onlara dar gelmeye başlar, mecbûren temiz ve elverişli bir dal bulup ayrıldıkları yuvanın bir benzerini yaparak hâl ve yaşayışlarını aynı karakteriyle orada devâm ettirirler. Bunun gibi fazîletli anne-babalardan gelen çiftler de, ayrıldıkları âile ocağının sıcaklığını yeni yuvalarında devâm ettirirler.

Doğup büyüdüğü âile ocağından ayrılıp yeni bir yuva kuracak olan gençlere yapılacak nasihatler, o yuvanın huzur içinde devâmını temin eden temel taşları olacaktır. Bizler de ecdâdımızdan bugüne kadar intikal eden, bu İslâmî saâdet örfünü gelecek nesillere güzelce aktarmak mecbûriyetindeyiz.

Cenâb-ı Hakk’ın varlıklar arasına koymuş olduğu denge icâbı, hanımlar da, erkekler de birbirlerine muhtaçtır. Birbirlerinin tamamlayan boyutlarıdır. İnsan neslinin ve dolayısıyla hayatının devamı, kadın ve erkek arasındaki bu birlikteliğe, yani âile müessesesine muhtaçtır. En alt kademededen en üst tabakaya kadar her çift, âile yuvasının saâdetine muhtaçtır. Allah Teâlâ, erkekleri kadınlar, kadınları da erkekler için bir huzur ve sükûn kaynağı olarak yaratmış ve toplumun devam ve saâdetini buna bağlamıştır.

Öyleyse bu iki cins arasında kurulacak yuva, hangi esas ve kâidelere riâyet edilerek kurulmalıdır ki, arzu edilen huzur ve saâdete ulaşılabilsin?

Bu hususta en çok riâyet edilmesi gereken esas, Cenâb-ı Hakk'ın koymuş olduğu emir ve nehiylerine riâyet etmektir. Zîrâ saâdeti ihsân edecek olan, Cenâb-ı Hak'tır. Yuvalar, ne kadar Allah Teâlâ'nın koyduğu kâideler dâhilinde şekillenirse, o kadar mesud ve huzurlu olur. Dolayısıyla her iki cinsin de hayatları boyunca Allah Teâlâ'ya karşı **“kulluk”** vazifelerini unutmamaları îcâb eder. Hatta evlilik, bu kulluk vazife ve şuurunun bir parçası olarak görülmeli ve bu minval üzere devâm ettirilmelidir.

Âilede riâyet edilecek en mühim hususlardan bir diğeri de erkek ve kadının kendi mesûliyet ve vazifelerinin şuurunda olmalarıdır. Herkes kendi hak ve mesûliyetlerini bildiği nisbette âilede âhenk ve nizam devam edecektir. Eğer taraflardan biri, kendi vazifelerini terk ve ihmâl eder yahut hudutlarını aşarak diğesine zulmetmeye başlarsa, bu yuvada huzursuzluklar baş gösterir. Âile yuvasının en büyük düşmanı, fedakârlığın hep tek taraftan beklenmesidir. Herkes gücü nisbetinde ve gerektiği kadar fedakârlıkta bulunmuş olsa, bu büyük ve ulvî yapı, sadece âile fertlerine değil, çevresine de mutluluk menbaı hâline gelecektir.

Âile yuvasının en büyük gâyelerinden biri de İslâm fıtratı ile doğmuş yavruları hayırla donatarak sâlih ve sâliha nesiller olarak yetiştirmektir. Bir anne ve babayı en çok düşündürmesi gereken husus, evlâtlarının mânevî istikbâlidir. Evlâtlar, bilhassa çocukluk ve ergenlik devrelerinde anne-babanın mânevî terbiyesine muhtaçtırlar. Bu terbiyeyi güzelce vererek ardında sâlih ve sâliha evlâtlar bırakabilen anne-babalar için şu hadîs-i şerîf ne güzel bir müjdedir:

“Allah Teâlâ, cennetteki sâlih kulunun derecesini yükseltir de hayrete düşen kul:

«-Yâ Rabbî, bu terfî bana hangi sebeple verildi?» diye sorar.

Allah Teâlâ da:

«-Çocuğunun sana yaptığı istiğfar ve duâ sebebiyle...» buyurur.” (Ahmed, II, 509; İbn-i Mâce, Edeb, 1)

Fakat bunun zıddına evlâtların mâneviyatları ihmâl edilmiş ve bu sebeple onlar da yanlış mecrâlara akmışlarsa, kıyâmet günü o evlâtlar anne-babadan dâvâcı olacaklardır.

Âyet-i kerîmede buyrulur:

“Ey îmân edenler! Kendinizi ve âilenizi ateşten koruyunuz...” (et-Tahrîm, 6)

Bu âyet-i kerîmeyi îzah sâdedinde, Peygamber Efendimiz -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- de şöyle buyurmuşlardır:

“Onları, Allâh'ın sizi nehyettiği şeylerden uzaklaştırır ve emrettiği şeylere teşvik edersiniz.

İşte bu, onları cehennemden muhâfaza etmektir.” (Âlûsî, XXVIII, 156)

Günümüzde bilhassa televizyonların menfî programları ve internetin yanlış adresleri, gençleri kısılcına almakta ve bunun neticesinde yaşanan ahlâkî erozyon ile toplum sanki bir kurtlar vâdisini andırmaktadır. Bu bâdireli hayat şartları da bilhassa kız evlâtlarının mânevî terbiyesi ve geleceğe hazırlanması üzerinde daha büyük bir ihtimam göstermeyi gerekli kılmaktadır. Zîrâ zamanın menfî şartlandırmaları ve anne-babaların mânevî ve ahlâkî noktadaki noksanlıkları, evlâtların eğitim ve terbiyesinin yanlış adreslerde aranmasını beraberinde getirmektedir. Dünyevî diploma ve apolet kaygılarıyla sadece zâhir planında olgunlaşmaya ve gelişmeye öncelik verilmekte ve böylece saâdet, çıkmaz sokaklarda aranmaktadır.

Hâlbuki mü'minin en mühim eğitim kitabı, Kur'ân-ı Kerîm'dir. Gönüllerin öncelikle Kur'ân-ı Kerîm ve onun fiilî olarak îzah ve şerhi demek olan Sünnet'in feyz ve rûhâniyetiyle olgunlaşması şarttır.

Cenâb-ı Hak, âlemlere rahmet olarak gönderdiği Peygamber Efendimiz'i biz mü'minlere “**üsve-i hasene**” yâni “en güzel ve emsalsiz örnek şahsiyet” kılmıştır. Dolayısıyla kız çocuklarımızın eğitiminde de örnek alacağımız en büyük rehberimiz, Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'dir. Bu meyanda Efendimiz (s.a.v.)'ın, Fâtıma vâlidemizi ne şekilde yetiştirdiğini iyi anlamamız îcâb eder. Âile fertleri içinde kızı Fâtıma'ya apayrı bir muhabbet duymasına ve onu azîz tutmasına rağmen, onu dünyâ nîmetlerini asgarî seviyede ve bir riyâzat hâli içinde kullanmaya yönlendirmesi, dâimâ takvâ hayatına sevk ederek uhrevî saâdetini düşünmesi gibi hususlar, bizler için çok mühim ölçülerdir. Bu nebevî eğitimin bereketiyedir ki, cennet seyyidesi Fâtıma vâlidemiz, Ehl-i Beyt'in ve Altın Silsile'nin annesi olmuştur. Yine Peygamber Efendimiz (s.a.v), kızların eğitim ve terbiyesi husûsunda şöyle buyurmuşlardır:

“Her kim üç kız çocuğunu veya kız kardeşlerini himâye edip büyütür, güzelce terbiye eder, evlendirir ve onlara lutuf ve iyiliklerini devam ettirirse, o kimse cennetlidir.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 120-121/5147; Tirmizî, Birr, 13/1912)

“Her kim iki kız çocuğunu yetişkinlik çağına gelinceye kadar büyütüp terbiye ederse, kıyâmet günü o kimseyle ben yan yana bulunacağız.” (Müslim, Birr, 149)

“Her kim kız çocuklarını yetiştirme yüzünden bir sıkıntıya uğrar da onlara iyi bakarsa, bu çocuklar onları cehennem ateşinden koruyan bir siper olur.” (Buhârî, Zekât 10, Edeb 18; Müslim, Birr 147)

Bu hadîs-i şeriflerde açıkça “kız evlâdı”nın zikredilmiş olması, hem o devrin câhiliye örf ve âdetlerinde kızlara karşı takınılan çirkin tavrı ortadan kaldırmak içindir, hem de kız evlâdının yetiştirilmesinin toplumun kemâli için çok ehemmiyetli olmasındandır.

Zîrâ kız evlâdı, tek bir fert değildir. O, yeni neslin yuvası, mektebi ve muallimidir. Gelecek nesiller, olgun ve yetişmiş sâliha kızların şefkat ve merhamet dolu yüreklerinde filizlenirler. Şayet anne-babalar, kızlarının mânevî kâbiliyet ve hassâsiyetlerini inkişâf ettirmez ve onları sokakların insafına bırakarak hoyratça heder ederlerse, onlarla birlikte kendi istikbâllerini de mahvetmiş olurlar.⁵

⁵ (Osman Nuri Topbaş) <https://www.osmannuritopbas.com/saliha-bir-annenin-kizina-nasihatleri.html>

BİR ANNENİN KIZINA NASİHATLERİ

Yürek sızım, inci tanem, gözümünden sakındığım, koklamaya kıyamadığım ciğerparem, can kızım!

Sana anlatacaklarımı dinle ve sakın unutma. Çünkü bu dünyada sana annenden daha yakın bir dost bulamazsın.

Sen benim en değerli hazinemsin kızım. Bana Rabbimin en güzel hediyesisin. Sen geleceğin annesisin. Ayaklarının altına cennet serilensin. Toplumun öğretmenisin...

Rabb'ini tanı, kulluğun tadına var ve O'ndan gelen her şeye razı ol ki, O'da senden razı olsun.

Şunu bil ki; Seni Yaratan Rabbin seni senden iyi tanır. Senin için en doğru olanı O bilir.

Can parçam, hayasız insanların çirkin hayallerinde aktör olmanı istemem. Yaban bakışların seni incitmesine gönlüm razı olmaz.

Özgürlük yalnız Allah'a kullukta gizlidir. Allah'a asi olarak insanları memnun etmeye çalışanlar hiçbir zaman mutlu olamazlar. Açılıp saçılmak Yaradanına asi olmaktır. Bir ayeti hiçe saymaktır. Kapılarını tüm tehlikelere karşı açık bırakmaktır.

Bir kadın herkesin olamaz kızım, bir kadının bedenini herkes göremez, ona herkes dokunamaz.

Sen Rabbine asi olma ki, izzet ve şeref seni terk etmesin, sen hayayı, iffeti kuşan ki, Allah senden hoşnut olsun ve seni tüm kötülüklerden korusun.

Sen dosdoğru ol ki doğrularla beraber olasın. Çünkü Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

Kötü kadınlar kötü erkeklere, kötü erkekler ise kötü kadınlara; temiz kadınlar temiz erkeklere, temiz erkekler de temiz kadınlara yaraşır...

(Nur:26)

Sen güzelliğini, kadınlığını şeytanlaşmış insanlardan gizle yavrum. Sana Rabbinin emrettiğini yap ve yalnız Allah'a tevekkül et.

Sen tesettürü bedeninde bir cevher gibi taşı. Çünkü gözüne tesettür inmemiş namertler çok kızım.

Sen Nûr 31. i Allah'ın emaneti bil ve ona göre yaşa ciğerparem.

Çünkü Nûr 30.u anlamayan, edep yoksunu erkekler çok...

Kadın ol, anne ol ve şahsiyetli, haysiyetli erkekler, kızlar yetiştir. Çünkü özünden, dininden, Rabbinden uzaklaşmış bu toplum çok hasta.

Bu toplumun şahsiyetli, namuslu babalara, senin gibi iffetli, hayalî annelere çok ihtiyacı var kızım...

Dünyayı silkeleyip kendine getirecek analara ihtiyacı var...
Batının karanlık girdabını bize süslü gösterdiklerinden beri kapanmaz yaralara duçar olduk.
Biz bizi unuttuk göz bebeğim. Biz Rabbimizi unuttuk... **Cahide Sultan**⁶

Akademisyen gözü ile annelerin kızlarına nasihatleri nasıl olmalı

Çocuklarımız dünyaya geldiği zaman, kendi inancımıza, kültürümüze ve dilimize göre uygun, güzel anlam ifade eden bir isim vermeliyiz. Toplumda kötü anlam çağrıştıran, hoş karşılanmayan bir isimi onlara vermemeliyiz. Onları helal lokma ile beslemeliyiz. Onları yaşına göre çeşitli konularda eğitmeliyiz ve zamanı gelince onları evlendirmeliyiz. Anne babanın, hayatın her safhasında çocukları ile ilgilenip onlara nasihat etmeleri gerektiği gibi, özellikle anneler kızları ile arkadaş gibi davranıp onları aile eğitimi konusunda aydınlatmalıdırlar. İlmi kaynaklarda yer aldığına göre, İslâm'dan önceki dönemlerde Arap kabile reislerinden biri, kızını o zaman için Arapların ileri gelenlerinden biri ile evlendirecek olmuş. Kızın annesi Haris kızı Ümame, gelin olacağı gün kızını karşısına oturtmuş, asırlardır tazeliğini ve kıymetini muhafaza eden nasihatlerde bulunmuştur. Okuyacak arkadaşlarımıza faydalı olabileceği ümidi ile burada o annenin kızına yapmış olduğu nasihatlere yer vermek istiyorum:

“Yavrum! Vasiyet ve nasihat, bir kimseyi hayra sevk etmek içindir. Edepli ve terbiyeli olmak yahut zengin birinin evladı olarak herkesin yanında kabul ve haysiyetli durumda bulunmak insana hafi gelseydi, sana nasihat etmeyi gerekli görmezdim. Aslında nasihat ve tavsiye, unutulmanın hatıra gelmesine, bilinmeyenin öğrenilmesine sebep olur. Bunun için nasihatte birçok faydalar vardır.

Sevgili kızım! Bir kız, annesi ve babası zengin diye evlenmeye muhtaç olmasaydı, senin hiçbir zaman kocaya ihtiyacın olmazdı. Fakat durum bildiğin gibi değildir. Erkekler bizim için yaratıldığı gibi, biz de erkekler için yaratılmışızdır.

Kızım! İçinde büyüdüğün bir yuvadan çıkıp hiç bilmediğin, tanımadığın bir eve gireceksin. Şimdiye kadar görüşüp konuşmadığın, huyunu bilmediğin birine hayat arkadaşı olacaksın. Sen onun hizmetçisi ol ki, o da sana köle olsun.

Yavrum! Sana şimdi bazı nasihatlerde bulunacağım. Onları iyice öğrenip onlara uygun şekilde hareket edersen, kocanla aranız hiçbir zaman bozulmaz ve hayatın boyunca rahat edersin. Ayrıca bu dünyada mutlu bir ömür geçirdiğin gibi, ahirette de ebedi saadete ulaşırsın:

- 1 – Kanaatkâr ol! Yani, kocan tarafından getirilen yenilecek veya giyilecek her şeyi memnuniyetle kabul et. Çünkü kanaat, kalbi huzura kavuşturur.
- 2 – Söylenenleri daima iyi dinle ve her zaman itaat üzere bulun. Kocana itiraz etme. Onunla kaynaşmaya gayret göster. Bu şekildeki hareketlerin, aynı zamanda Allah'ın rızasına uygun olur.
- 3 – Kocanın görmesi muhtemel olan her yere itina ve ihtimam göster. Gözüne çirkin bir şeyin ilişmesinden sakın.
- 4 – Kötü koku yayılma ihtimali bulunan şeylere ve yerlere dikkat et. Onları araştır, bul ve temizle. Evin, her zaman güzel kokularla dolu olsun.

---

⁶ <https://cahidesultan.net/2015/02/20/bir-annenin-kizina-nasihatleri/>

5 – Şunu iyi bil ki temizlik ve letafet, en iyi şekilde su ile mümkündür. Her şey, su ile temizlenir. İçme ve kullanma sularının temiz olmasına çok dikkat et.

6 – Eşinin yemek saati ile uyku zamanına dikkat et. Yemeğini, adeti nasılsa ona göre hazırla. Vaktinde uyuması için, işlerini zamanında bitir. Çünkü açlık, insanı ateşlendirir. Uykusuzluk ise, insanın öfkelenmesine sebep olur.

7 – Evinin mallarını ve eşyasını iyi koru. Mal ve eşyayı koruman, senin iyi iş bildiğini gösterir.

8 – Eşinin yakınlarına güzel muamelede bulun. Böyle davranman, senin iyi idareci olduğunu belirtir.

9 – Kocanın sırlarını hiç kimseye söyleme. Eğer onun sırlarını etrafa yayacak olursan, sana darılır. Böyle bir durumda, sana karşı vefasızlık etmeyeceğinden emin olamazsın.

10 – Eşine hürmet et, sana yönelttiği emirlerini yerine getir. Sözlerinin aksini söyleyerek, ona karşı gelme. Eğer karşı gelir ona isyan edersen, sana karşı kızıp öfkelenmesine, hatta düşmanca hareket etmesine sebep olursun. Eşinin üzüntülü ve kederli zamanlarında, onun yanında neşeli görünme. Onun üzüntüsünü onunla paylaş. O neşeli ise, sen de neşeli görünmeye çalış.

11 – Kızım! Kocana ne kadar hürmet ve tazimde bulunursan, kendini ona o kadar çok sevdireceksin. Onun rızasına ne derece uygun hareket edersen, o nispette sevgisini kazanırsın.

12 – Bunları yapabilmen için, onun isteklerini kendi heva ve heveslerine, onun rızasını kendi arzularına tercih etmenle mümkün olabilir.

Ümame Hanım kızına nasihat ederken, konuşmalarını bu şekilde maddeler halinde sıralamamıştır. Onun konuşmaları veciz ifadelerle anlatılmıştır yani o, çok daha edebi bir şekilde kısa cümleler kullanarak az ve öz konuşmuştur. Aslında onun bu nasihatlerinde yer alan bilgiler, bir kadının efendisine karşı olan görevleri ile ilgili bulunmaktadır. Fakat bu nasihatler, aslında bir annenin evlenecek kızına yönelik bir telkin olması hasebiyle, çocuklarımıza karşı olan görevlerimizden de sayılmaktadır. Çünkü bu tür nasihatler, mutluluğun yolunu en güzel bir şekilde göstermektedir.

Mutlu olmanın yolunu arayan veya çocuklarına mutlu olmanın yolunu göstermek isteyen okuyucularımıza yararlı olması dileği ile.⁷

Bediüzzaman Said Nursi ise ahir zaman fitnelerine dikkat çekerek, bu günün evlatları ve annelerine nasihatlerde bulunarak, dünyevi meşakatlere dikkat çekiyor ve aşağıda kendi tarzı ile aktarıldığı gibi, denginiz ile evlenin, maneviyatınıza önem verin diyor.

İhtiyar kadınlara ehemmiyetli bir müjde ve bekâr ve mücerred kalmak isteyen genç kızlara bir ihtar:

Hadîs-i şerifte عَلَيَّكُمْ بِدِينِ الْعَجَائِزِ gösteriyor ki; âhir zamanda kuvvetli iman, ihtiyar kadınlarda bulunur ki “Dindar ihtiyar kadınların dinine tâbi’ olunuz.” diye hadîs ferman etmiş. Hem

⁷ Prof.Dr. Nurettin Turgay <https://www.akademikakil.com/bir-annenin-kizina-nasihatleri/nurettinturgay/>

Risale-i Nur'un dört esasından bir esası şefkat olduğundan ve kadınlar şefkat kahramanı bulunmasından, hattâ en korkağı da kahramancasına ruhunu yavrusuna feda eder. Bu zamanda o kıymetdar vâlideler ve hemşireler, büyük bir hâdise ile karşılaşılıyorlar. Mahremce ve ifşası münasib olmayan bir hakikat-ı fitriyesini Nur şakirdlerinden mücerred kalmak isteyen veya mecbur olan kızlar kısmına beyan etmek lâzım geldi diye ruhumu ihtar edildi. Ben de derim ki:

Kızlarım, hemşirelerim! Bu zaman, eski zamana benzemiyor. Terbiye-i İslâmiye yerine terbiye-i medeniye yarım asra yakın hayat-ı içtimaiyemize yerleştiği için, bir erkek bir kadını ebedî bir refika-i hayat ve saadet-i hayat-ı dünyeviyeye medar ve sair günahlardan kendini muhafaza etmek için almak lâzım gelirken; o bîçare zaîfeyi daimî tahakküm altında, yalnız dünyevî gençliğinde sever. Ona verdiği rahatın bazan on misli onu zahmetlere sokar. Eğer şer'an küfüvv tabir edilen birbirine denk olmazsa, hukuk-u şer'îye nazara alınmadığından hayatı daima azab içinde geçer. Kıskançlık da müdahale ederse daha berbad olur. İşte bu izdivaca sevk eden üç sebep var:

Birincisi: Tenasülün devamı için, hikmet-i İlahiye o fitrî hizmete bir ücret olarak bir fitrî meyl ve şevk vermiş. Halbuki erkekte o zevk on dakikalık bir lezzet verse de, eğer meşru ise, bir saat meşakkat çekebilir. Fakat kadın, on dakikalık o zevk için on ay çocuğu kendi vücudunda zahmetini çekmekle on sene çocuğun hayatına yardım ile meşakkat çeker. Demek o on dakikalık fitrî meyl, bu uzun meşakatlara sevk ettiği için ehemmiyeti kalmaz. His ve nefis, onunla onu izdivaca tahrik etmemeli.

İkincisi: Fıtraten kadın, za'fı için maişet noktasında bir yardımcıya muhtaçtır. Bu ihtiyaç için şimdiki terbiye-i İslâmiye dersi almayan, serseriliğe, tahakküme alışanlardan o küçük bir iaşesi hatırı için tahakkümler altına girip riyakârane kocasının rızasını tahsil etmek yolunda hayat-ı dünyeviye ve uhreviyesinin medarı olan ubudiyeti ve ahlâkını bozmak bedeline, köy kadınları gibi kendi nafakasını kendi çalışması ile kazanmak, on defa daha kolaydır. Rezzak-ı Hakikî çocukların rızkını sütle verdiği gibi, onların da rızkını o Hâlık-ı Kerîm veriyor. O rızık hatırı için namazsız ve ahlâkını kaybetmiş bir zevc aramak, riyakârane çalışıp tahakkümü altına girmek; elbette Nur talebesinin kârı değil.

Üçüncüsü: Kadınlığın fıtratında çocuk okşamak ve sevmek meylanı var. Ve bir evlâdının dünyada ona hizmeti ve âhirette de şefaati ve vâlidesi öldükten sonra ona hasenatı ile yardımı, o meyl-i fitrîyi kuvvetlendirip evlendirmeye sevk etmiş. Halbuki şimdi terbiye-i İslâmiye yerine giren terbiye-i medeniye ile on taneden bir-iki hakikî evlâd, kendi vâlidesinin şefkatine mukabil fedakârane hizmet ve dindarane dualarıyla ve hasenatlarıyla vâlidesinin defter-i a'maline haseneler yazdırmak ve âhirette de sâlih ise vâlidesine şefaati etmek ihtimaline mukabil, ondan sekizi o haleti göstermediğinden; bu fitrî meyl ve nefsanî şevk ile o bîçare zaîfeler böyle ağır bir hayata kat'î mecbur olmadan girmemek gerektir. İşte bu işaret ettiğimiz hakikata binaen, bekâr kalmak isteyen Nur şakirdlerinden olan kızlara derim ki: Tam muvafık ve dindar ve ahlâklı bir zevc bulmadan kendini açık-saçıklıkla satmasınlar. Eğer bulunmadı; Nur'un bir kısım fedakâr şakirdleri gibi mücerred kalıp tâ ona lââyık ve ebedî bir arkadaş olacak ve terbiye-i İslâmiyeyi almış vicdanlı bir müşteri ona çıksın. Ve saadet-i ebediyesi, muvakkat bir keyf-i dünyevî için bozulmasın ve medeniyetin seyyiatı içinde boğulmasın.⁸

⁸ Bediüzzaman Said Nursi; Hanımlar Rehberi

SONUÇ

Acı dünya hayatının tatlı meyveleri evlatlardır. Hususan geleceğin anneleri, aile saadetinin göz bebeği kız çocuklarıdır. Pir Sultan Abdal'ın harika nasihatini almadan geçmek olmaz.

Dinle sana bir nasihat edeyim
Hatırdan, gönülden geçici olma
Yiğidin başına bir hal gelirse
Bunu ellere açıcı olma
    Mecliste arif ol kelamı dinle
    El iki söylerse, sen bir söyle
    Elinden geldiğince sen iyilik eyle
    Hatıra dokunup yıkıcı olma.
El ariftir, yoklar senin fendini
Dağıtırlar tuzağını, bendini
Alçaklarda otur, gözet kendini
Kat-i yükseklerden uçucu olma...
    Pir Sultan Abdal'ım sözüm başarır
    Aşkın deryasını boydan aşırır
    Seni bir mecliste hacil düşürür
    Kötülerle konup göçücü olma...

Ebu Rukayye Temim b. Evs ed-Dari'den naklen; Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

“Din nasihattir.”

"Kim için ya Rasûlullah?" dedik:

“Allah için, Allah'ın Kitabı için, Allah'ın Rasûlü için, Müslümanların ileri gelenleri için (idarecileri için) ve bütün Müslümanlar için,” dedi. (Müslim)

Hadis-i şerif, insanların birbirlerini Allah rızası için uyarmaları ve Allah'ın dinine sıkı sıkıya sarılmalarını bize emrediyor.

Allah için nasihat: O'na samimi ve içten iman etmektir. Haber verdiği şekilde inanmak, sadece O'na ibadet etmek, emirlerine itaat etmek, yasaklarından kaçınmaktır.

Allah'ın sevdiklerini sevmek, buğz ettiklerine buğz etmek... Müminleri dost ve veli edinmek... Allah düşmanlarını da düşman bilmek... Böyle davrananlar, nefislerini kirlerden temizler ve Allah'ın rızasına kavuşurlar. Dolayısıyla Allah'a nasihat etmiş olurlar. Yani Allah'ın nasihatini tutarlar.

Allah'ın Kitabı için nasihat: Kur'an'a şüphesiz iman etmektir. Kur'an'da haber verilen tüm bilgilerin doğru olduğuna iman etmektir. Kur'an'ın ahkâmını yerine getirmektir. Kur'an'ın Allah kelamı olduğuna kesin itikat etmektir.

Kur'an'da şek ve şüphe yoktur. Yüce Allah: *“Bu o kitaptır ki; onda hiç şüphe yoktur. Takva sahipleri için bir hidâyettir.”* (Bakara, 2/2) buyurmaktadır.

Kur'an'ın Allah tarafından gönderilmesinde, Peygamber'in Kur'an'ı aynen muhafaza etmesinde ve bize kadar gelmesinde şek ve şüphe yoktur.

Kur'an'ı okumak ve ona tazim göstermek de nasihattir.

Diğer dinlerin başına gelen bozulma ve saptırmalardan Kur'an'ın korunduğuna iman etmek ona nasihattir.

Ayrıca bu asırda Kur'an'ın insanlığın açmazını açabilecek yegâne kaynak olduğuna inanmak da Kur'an'a nasihattir.

Rasûlü için nasihat: Bu hususla alakalı İmam Kurtubi şöyle der: “Peygamberliğini tasdik etmek, emir ve yasaklarında ona itaate bağlı kalmak. Onu dost edinenleri dost bilmek, ona düşmanlık edenlere düşmanlık etmek, ona gereken saygı ve tazimi göstermek, onu ve âl-i beytini sevmek, onu ve sünnetini tazim etmek, vefatından sonra sünnetini ihya etmek, sünnetinin inceliklerini bilmek, onu savunmak, onun sünnetini yaymak, ümmetine davet etmek, onun üstün ve yüce ahlâkı ile ahlâklanmaktır.” Biricik önder, yegâne rehber ve kıyamete kadar ufuk insan olduğuna inanmak...

Müslümanların ileri gelenleri- idarecileri- için nasihat:

İdarededeki hayırlı işlerinde onlara yardımcı olmak, desteklemek ve önlerini açmaktır. Gaflete düştükleri ve zalimlik yapmak istedikleri yanlış işlerinde onlara engel olmaktır. İdarecilik ateşten gömlektir, kamu menfaatine ait işlerde çalışmak, erki elinde bulundurmak, güç ve kuvvet sahibi olmak tehlike barındırır. Tehlike var diye de terk edilemez. Onun için idareci daha çok dikkat etmeli ve hassas davranmalıdır. Yanlışla saptığı an çevresi onu ikaz etmeli ve hemen yanlışından döndürmenin yollarını bulmalıdır.

Tüm Müslümanlar için nasihat: Ahiretlerine ve dünyalarına fayda sağlayacak tüm konularda onlara yardımcı olmak. Tehlikeleri önceden bildirmek ve şaibeli işlere girişmelerine engel olmaktır. Bilmediklerini bildirmek, bilgi ve becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamaktır. Cemiyet hayatını İslâm inancına göre yaşanır hale getirmektir...⁹

Amma asıl konumuz ebeveynlerin evlatlarına yani bir babanın oğluna, annenin kızına nasihati ise burada anlatmaya çalıştığımız nasihatlerin hepsini kapsar. Bize geleceğin umudu olur. Göz aydınlığımız olur. Evlatlarımızın mutlu olması ebeveynlerin mürüvvetleridir. Geleceğin inşasıdır. Yoksa süfli batının süfli kural ve ananelerine terk etmek ise hem kendimize hem de evlatlarımıza en büyük kötülüktür. Savrulmuş hayatlardan İslam esaslı mutlu ve huzurlu ailelere tekrar kavuşmak, dillere pelesenk etmiş ama mana bulamamış kadına şiddetin önlenmesi ve korunması hususunda her ne söylenirse söylensin gönüllerde yer bulmaz, ahlaki kuramların içine yerleşmez. Ta ki esas gaye İslami hayat olmadıktan sonra kuru kavga ve boşa kürek çekmektir.

---

⁹ <http://www.medeniyetvakfi.org/vakif/ana-sayfa/guencel-haberler/din-nasihattir>